

PCL advies over Startnotitie Omgevingsvisie en –verordening

19 juni 2017

De PCL heeft de Startnotitie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening van 22 mei 2017 doorgenomen. Wij vinden de Startnotitie een prima basis en staan positief tegenover de grondige voorbereiding met Provinciale Staten en de provinciale adviseurs. Ook zien wij aspecten uit ons advies “De omgevingsvisie als 5-voudige kans” (12 mei 2017) erin terug. Hieronder noemen wij drie punten uit de Startnotitie waar wij als PCL blij mee zijn: de Sturingsprincipes, Beleidsneutrale omzetting waar mogelijk - nieuw beleid waar noodzakelijk en Twee producten op hoofdlijnen klaar voor de verkiezingen. Daarna geven wij het advies om de Startnotitie op drie punten aan te passen: de Omgevingsvisie als inspiratiebron en kans, Participatie/co-creatie in relatie tot de inhoud, ook bij de hoofdlijnen van beleid, beheer en bescherming en Visie op digitalisering en datagedreven sturing.

Goede uitgangspunten in Startnotitie

De PCL is blij met de volgende uitgangspunten:

1. De sturingsprincipes van de Omgevingsvisie:

De provincie geeft in de Startnotitie aan de volgende sturingsprincipes te hanteren voor de Omgevingsvisie:

- Maatschappelijke opgaven centraal, wie welke rol vervult is hiervan een afgeleide
- Samenwerken
- Lokaal wat kan, regionaal wat moet (vanuit provinciaal belang)
- Meer uitnodigende overheid voor initiatiefnemers
- Samenhangende beleidscyclus: samenhangend pakket van visie, verordening en programma's
- Visie op hoofdlijnen
- Verordening ten behoeve van rechtszekerheid en borging provinciale belangen met ruimte voor maatwerk

De PCL onderschrijft deze keuze.

2. Beleidsneutrale omzetting waar mogelijk – nieuw beleid waar noodzakelijk:

De Provincie heeft in de Procesnotitie van 2014 de keuze gemaakt om de drie recent vastgestelde strategische plannen beleidsneutraal te integreren in de Omgevingsvisie. De provincie kiest er in de huidige Startnotitie voor om vastgesteld beleid waar mogelijk beleidsneutraal om te zetten in de Omgevingsvisie, maar waar noodzakelijk nieuw beleid vast te stellen. Nieuw beleid kan noodzakelijk zijn door nieuwe opdrachten uit de Omgevingswet en AMvB's, nieuwe provinciale beleidsontwikkelingen, nieuwe trends en ontwikkelingen en keuzes die bij de integratie van plannen gemaakt moeten worden. De PCL vindt deze lijn uit de Startnotitie realistisch en inhoudelijk terecht. Deze keuzes onderstrepen de rol van de provincie midden in de netwerksamenleving en met open oog en oor voor de actualiteit en de toekomst.

3. Twee producten die vóór de verkiezingen op hoofdlijnen inhoudelijk klaar zijn:

In het tijdpad gaat de provincie ervan uit dat het Koersdocument op hoofdlijnen inhoudelijk klaar is voor de Gemeenteraadsverkiezingen en de ontwerp Omgevingsvisie en –verordening klaar zijn vóór de Provinciale Statenverkiezingen. De PCL vindt dit een goede planning en adviseert om hieraan vast te houden.

Adviespunten

De PCL heeft daarnaast de volgende adviespunten:

1. De Omgevingsvisie als inspiratiebron en kans

Zoals de PCL in haar vorige advies heeft aangegeven biedt het opstellen van de Omgevingsvisie veel kansen. De kans om een samenhangende en innovatieve visie te ontwikkelen op maatschappelijke sectoroverstijgende vraagstukken, zoals gezonde leefomgeving, energietransitie en bodemdaling veenweidengebieden en hierbij ontwikkelingen en kansen in het stedelijk en landelijk gebied in samenhang te beschouwen. Daarnaast biedt het een kans om een beweging van participatie en co-creatie te versterken. De provincie kan samen met andere partijen immers zoveel meer bereiken dan alleen (zie ook het PCL advies: “De Netwerksamenleving als provinciale uitdaging”, april 2017). De Startnotitie straalt naar ons idee nog teveel het beeld uit van moeten voldoen aan de wettelijke vereisten. Gezien de omvang van de opgave en korte realisatietermijn is dit begrijpelijk. Toch zou de PCL graag meer aandacht zien voor de vele kansen die het opstellen van een integrale Omgevingsvisie en –verordening biedt. Overigens denkt de PCL dat gezien de lange termijn waarop de Omgevingsvisie zich richt (2050), er naast concrete keuzes ook enkele scenario’s ontwikkeld moeten worden waarin kansen en bedreigingen een plaats hebben. Omgaan met onzekerheden zal een belangrijk element in de visie moeten zijn.

2. Participatie en co-creatie in relatie tot inhoud en ook bij hoofdlijnen beleid, beheer en bescherming

Als volgende stap is de provincie van plan om een Participatie- en Communicatieplan op te stellen om de uitgangspunten voor de participatie en communicatie vast te leggen. De PCL onderschrijft dit voornemen van de provincie en wil benadrukken dat participatie/co-creatie en communicatie onderdeel moeten zijn van het hele proces. Hoe wil de provincie komen tot de integrale lange termijnvisie en tot de hoofdlijnen van beleid, beheer en bescherming en op welke punten, momenten en manieren wil zij daarbij participatie, co-creatie en communicatie inzetten? Het is daarbij belangrijk om in de verschillende fases van de visie- en beleidsontwikkeling bewust een keuze te maken tussen deze participatievormen. Daarbij moet een verbinding gelegd worden tussen de inhoudelijke keuzes en de processen van participatie en co-creatie. De PCL is dus van mening dat participatie en co-creatie niet beperkt mogen worden tot de fase van de integrale lange termijnvisie. Ook bij het opstellen van de hoofdlijnen van beleid, beheer en bescherming moeten participatie en co-creatie een rol spelen als er nieuwe beleidskeuzes worden gemaakt.

3. Visie op digitalisering en datagedreven sturing

Digitalisering en datagebruik vormen een strategisch onderdeel van de beleidsontwikkeling, uitvoering, monitoring en evaluatie door de provincie. Naast de overheid beschikken ook andere organisaties en burgers over belangrijke data en zetten deze ook gericht in. Hoe slim organisaties omgaan met data bepaalt in belangrijke mate hun effectiviteit. Hoe denkt de provincie om te gaan met omgevingsinformatie waarover zij zelf beschikt en met omgevingsinformatie van andere partijen? Welke data worden ter beschikking gesteld aan burgers en hoe werkt de provincie samen met andere partijen op dit gebied?

De PCL vindt dit onderwerp zo belangrijk dat het een aparte paragraaf in de Startnotitie verdient, die verder gaat dan de digitale standaarden waaraan de Omgevingsvisie en –verordening moeten voldoen.

Opmerking: Rol van de PCL als onafhankelijke adviescommissie

In de Startnotitie staat dat de PCL gedurende het hele traject in een klankbordrol meedenkt met de provincie. De PCL is echter een onafhankelijke adviescommissie en stelt daarom voor haar rol te omschrijven als: “De PCL adviseert als onafhankelijke adviescommissie gevraagd en ongevraagd gedurende het hele proces.”

Wij kijken uit naar de strategische keuzes in het Koersdocument en leveren daar met onze adviezen graag een bijdrage aan!

Provinciale Commissie Leefomgeving (PCL)

PCL Werkgroep Omgevingsvisie- en verordening:

Dorien de Wit, voorzitter
Alie Tigchelhoff, lid
Hugo van der Steenhoven, lid
Piet Renooy, lid
Josefine van der Heijde, secretaris

PCL

Voorzitter:
Dorien de Wit

Leden:
Alie Tigchelhoff
Fred Vos
Marleen van den Ham
Rudi van Etteger
Hugo van der Steenhoven
Piet Renooy
Bas van de Griendt
Willem Verbaan

Jonge onderzoekers:
Jelle Silvius
Thomas van den Brink
Michiel Knoppers

Secretarissen:
Josefine van der Heijde
Marja van Buuren